

Uddrag af Jytte Thorbeks bog: "**Strejftog på juraens slagmark**",
som udkom 23. april 2002.

(Side 69-97 er her gengivet med forlaget Aschehougs venlige tilladelse.)

Danmark som farligt ferieland

Den følgende beretning er ekstremt belastende for Civilretsdirektoratet og de danske domstoles troværdighed. Ved en ureglementeret sagsbehandling har de danske myndigheder ødelagt livet for den danske kvinde Kirsten, som blot tog på ferie i sit hjemland med sin otteårige søn. På trods af klare beviser på en fejlagtig håndtering af sagen nægter myndighederne at erkende deres fejl og give Kirsten oprejsning. Sagen overgår alt hvad jeg hidtil har oplevet som advokat.

Kirsten blev i 1986 gift med Bill og fik en søn med ham. Parret boede i staten Mississippi, men ophævede samlivet i sommeren 1997. En foreløbig kendelse fra retten gik ud på at ingen af forældrene måtte tage barnet med ud af Mississippi før spørgsmålet om forældremyndighed var afgjort. Denne afgørelse forelå 14 dage senere, hvormed forbudet bortfaldt.

I god tro rejste Kirsten og John derfor til Danmark i juni 1998 for at besøge familien. Men på grundlag af en udokumenteret påstand fra Bill om børnebortførelse afsagde en jysk fogedret godt en måned senere en dramatisk kendelse: Kirsten skulle anholdes og John udleveres til eksmanden.

Kendelsen er et historisk overgreb mod en sagesløs person. Kirsten fik ikke mulighed for at redegøre for sine forhold og bevise at anklagen var falsk. Kendelsen har fået katastrofale følger for Kirsten, der har mistet sin søn og hele sin formue. På nuværende tidspunkt har hun i tre år ikke set John, som bor hos sin far.

Første møde med Kirsten

Da jeg mødte Kirsten for første gang i marts 1999, havde hun været adskilt fra sin søn i en måned. Hun kom fra et møde på Christiansborg hvor hun havde opsøgt både justitsminister Frank Jensen og Folketingets retsudvalg for at finde forståelse for sin sag. Men det virkede ikke som om de danske myndigheder havde i sinde at gøre noget. Da jeg talte med Kirsten, var hun stadig i chok over det der var overgået hende, men hun troede endnu på at retfærdigheden ville ske fyldest til sidst.

På Christiansborg havde retsudvalgets medlemmer rådet Kirsten til at søge advokatbistand. Jeg forstod at mit navn også var blevet nævnt. Jeg savnede ikke opgaver, men efter at have hørt lidt om sagen lovede jeg at hjælpe efter bedste evne. Sagen er indviklet og omfangsrig, blandt andet fordi den berører retsforholdene i både USA og Danmark og disse landes forståelse af Haagerkonventionen om børnebortførelse.

Et problematisk ægteskab

Kirsten gav mig i første omgang følgende orientering:

I 1986 giftede hun sig med amerikaneren Bill, der boede i staten Mississippi. De havde mødt hinanden i Danmark. Da Kirsten rejste over til Bill i USA, medbragte hun en mindre formue fra salget af sin ejerlejlighed i Danmark, og den fik hun god brug for. Bill havde været arbejdsløs i et års tid da de blev gift, og Kirsten finansierede nu hans nye uddannelse til sygeplejerske. Bills ejerlejlighed var også ved at gå på tvangsauktion, hvilket Kirsten først erfarede efter at hun var flyttet sammen med ham. Men takket være hendes medbragte formue og det forhold at hun hurtigt fik et godt job, kom Bill og hun over den økonomiske krise.

Men snart opstod der andre problemer. Bill drak og var Kirsten utro. På grund af alt dette overvejede Kirsten allerede tidligt skilsmisse, men da hun blev gravid i 1989, bestemte hun sig for at blive i ægteskabet for barnets skyld. Hun havde orlov fra sit arbejde da John blev født i februar 1990, men i 1994 forlod hun arbejdsmarkedet helt for at læse til socialrådgiver på universitetet. John blev tilknyttet universitetets børnehave. Der var kun lektioner på universitetet tre dage om ugen, og Kirsten kunne derfor være sammen med John resten af tiden.

Bill så ikke meget til sin søn. Han arbejdede på 12 timers nattevagt tre dage om ugen, og det store alkoholforbrug, besøgene på natklubber og utroskaben fyldte fortsat meget i hans tilværelse. Kirsten var stort set alene om at passe John. På et tidspunkt konsulterede parret en ægteskabsrådgiver, men det hjalp ikke på Bills alkoholproblem.

Bill kørte galt med bilen, han kom i slagsmål og fik en voldsdom ∞ alt sammen på grund af et meget stort alkoholforbrug, der var hans måde at løse problemer på. Da han også begyndte at drikke derhjemme, blev det Kirsten for meget. Som hun beskrev det for mig:

Når Bill ikke var ude at drikke, drak han hjemme, mens han surfede på internettet natten igennem. Jeg protesterede mod drikkeriet i hjemmet, da jeg følte, at John nu havde nået en alder, hvor faderen skal optræde som rollemodel. John og jeg stod oftere og oftere op til øldåser og drinksglas spredt rundt i huset.

I forhold til John fandt Kirsten det ikke længere holdbart at blive i ægteskabet.

Ægteskabssagen

I foråret 1997, hvor Kirsten kun manglede et år af sin universitetsuddannelse som socialrådgiver, besluttede hun sig for at ophæve samlivet med Bill. Hun ønskede at få forældremyndigheden over den syvårige John. I juni 1997 indleverede hendes advokat en stævning til retten vedlagt et udkast til en retsafgørelse, som man normalt gør i USA.

Dommeren skrev samme dag med håndskrift på udkastet til retsafgørelsen at ingen af parterne måtte tage John med ud af Mississippi før der var truffet afgørelse i spørgsmålet om forældremyndighed. Samtidig blev der aftalt et retsmøde hvor der bl.a. skulle tages stilling til spørgsmålet om forældremyndighed.

Den 1. juli 1997 blev spørgsmålet om forældremyndighed imidlertid afgjort ved et forlig, som blev indført i retsbogen med virkning som en dom. Parterne aftalte at de skulle have fælles forældremyndighed. John skulle have fast bopæl hos Kirsten i familiens hidtidige bolig, og Bill skulle have samvær med John hver anden weekend. Sommerferien skulle deles med fire uger til Bill og seks uger til Kirsten, og der blev af de fælles midler afsat \$ 3.000 (da. kr. 24.000) til Kirstens sommerferie i Danmark i 1998. Alle andre spørgsmål om bodeling, løbende samvær og bidrag blev ligeledes aftalt.

Det væsentlige for den sag som her skal beskrives, er at dommerens udrejseforbud bortfaldt i det øjeblik spørgsmålet om forældremyndighed blev løst. Efter den 1. juli 1997 var det altså ikke ulovligt for Kirsten at tage John med ud af landet. Og så længe rejsen ikke greb ind i Bills samværsperioder, behøvede hun heller ikke Bills samtykke. [4]

Diskussionen om ferierejsen begynder

Allerede på dette tidspunkt var det tydeligt at Bill var vred over at Kirsten havde afbrudt forholdet og at han ønskede at gøre livet besværligt for hende. Han foretog talrige chikanerende telefonopkald til hende og indleverede søgsmål om problemer som i Danmark aldrig ville komme for en dommer, selv om separations sagen formelt set var afgjort. På denne måde kan en part i en sag udmarve den anden part økonomisk fordi det som nævnt er meget kostbart at føre retssager i USA.

Det virkede også som om Bill var fast besluttet på at ødelægge Kirstens planer om at holde sommerferie i Danmark med John i sommeren 1998 \oslash planer som hun allerede havde forelagt ham under separationsforhandlingerne.

Den 18. november 1997 indleverede Bill således en stævning til retten. Hans primære formål hermed var at få nedlagt et forbud så Kirsten ikke kunne rejse nogen steder med John uden Bills skriftlige samtykke. Et sådant krav ville Bill naturligvis ikke have fremsat hvis det forbud der gjaldt fra den 18. juni til den 1. juli 1997, stadig havde været i kraft. Sammen med stævningen var der, som det er kutyme i USA, vedlagt et udkast til en retskendelse, der naturligvis ikke var underskrevet af en dommer idet sagen endnu ikke var blevet behandlet i retten.

Kirstens advokat indleverede kort tid efter et svarskrift til retten hvor hun afviste forbuddet. Retten fastsatte herefter et retsmøde til den 9. januar 1998, men den 8. januar blev sagen udsat på ubestemt tid på Bills foranledning. Ingen ret har siden behandlet stævningen af 18. november 1997, hvilket vil sige at den naturligvis ikke kan tillægges nogen gyldighed.

Kirsten var dog på dette tidspunkt interesseret i at få bekræftet sin ret til at holde ferie med John i Danmark. Hun kontaktede derfor sin egen advokat for at få fuld klarhed over situationen, og til hendes store glæde var advokaten ikke det mindste i tvivl. Kirsten kunne roligt tage til Danmark med John så længe hendes rejse ikke greb ind i Bills samværsperiode. Kirstens advokat havde endog allerede skrevet til Bills advokat i anledning af hans stævning af 18. november 1997 og meddelt ham at ingen amerikansk retsinstans havde lovhjemmel til at forhindre Kirsten i at besøge sine forældre i Danmark og at tage John med sig.

Nu var problemet at Bill konsekvent havde nægtet at give besked om i hvilke ferieuger han ønskede at have John. Det gjorde det vanskeligt for Kirsten at planlægge sin ferie. Til sidst valgte hun derfor at placere den i de første fire uger af skoleferien hvor det var billigst at rejse. Bill havde som nævnt ret til fire ugers sommerferie med John, og da skolebørn i USA har ti ugers sommerferie, var der altså rigelig tid for Bill til at afvikle sin ferie med John efter at rejsen til Danmark var afsluttet.

Kirsten meddelte Bill sine planer gentagne gange, og han protesterede ikke. Kirsten mente derfor ikke at hendes rejse var i strid med nogen aftale med Bill, og rejsen ødelagde heller ikke hans samværs muligheder med John i sommerferien. Og da advokaten havde forsikret hende om at der ikke var nogen retskendelse som forbød hende at rejse på ferie, bestilte hun to returbilletter til Danmark.

Bill var imidlertid langt fra indstillet på at lade Kirsten rejse, og han fortsatte med at true hende. Så sent som den 25. maj 1998, en uge inden Kirstens ferie skulle begynde, ringede han til hende og sagde at når han engang fik rettens ord for at hun ikke måtte rejse ud af staten Mississippi med John

uden hans skriftlige samtykke, ville hun aldrig få lov til at tage John med til Danmark mere end otte dage ad gangen.

Det interessante ved denne udtalelse er at den afslører at Bill udmærket var klar over at der ikke eksisterede noget forbud mod at Kirsten rejste med John ud af landet.

På trods af Bills skræmmekampagne fortsatte Kirsten sine rejseforberedelser. Hun fik fri fra sit arbejde i Hjerteforeningen i den pågældende periode, og nu glædede hun sig blot til at gense sin familie og slappe af med John. Afrejsen fra USA fandt sted den 2. juni 1998, og mor og søn ankom til Danmark den 3. juni 1998 om eftermiddagen. Kirsten medbragte kun hvad der er behov for på en ferierejse.

Bills omhyggelige planlægning af forløbet

Da Kirsten planlagde sin sommerferie, anede hun ikke at rejsen ville få katastrofale konsekvenser for Johns og hendes liv. Senere viste det sig at Bill på et meget tidligt tidspunkt havde planer om at udnytte hendes rejseplaner til at vriste John fra hende. To års intens efterforskning i Bills aktiviteter før og efter Kirstens afrejse til Danmark giver et skræmmende indtryk af hvor nøje han havde planlagt forløbet.

Allerede dagen før Kirsten og John fløj til Danmark den 2. juni 1998, havde Bills advokat en telefonsamtale med retssekretæren og de ansatte ved retten i Mississippi og med sheriffens kontor (politimyndigheden). Fra den 3. juni 1998 og frem havde advokaten telefonsamtaler med bl.a. retten i Mississippi, Kirstens arbejdsgiver, SAS og Udenrigsministeriet i Washington. Af særlig interesse er her advokatens to samtaler med ægtemanden til en dansk kvinde, der var rejst fra USA med sine to børn uden at have papirerne i orden. Hun blev i Danmark dømt til at udlevere børnene. Denne sag har muligvis spillet en afgørende rolle for behandlingen af Kirstens sag.

Derudover havde Bills advokat den 16. og 17. juni 1998 telefonsamtaler med Kirstens pensionselskaber. Formålet var tilsyneladende at få fingre i hendes pensionsopsparing, hvilket da også lykkedes på et senere tidspunkt. I perioden efter den 22. juni blev Bill og hans advokats korrespondance med de danske myndigheder mere og mere intens. Forberedelserne var altså grundige og effektive.

De første ildevarslende tegn

Alt imens Bills plan blev forberedt i USA, sad Kirsten og John intetanende i flyet til Danmark og glædede sig til en afslappende ferie. Men allerede dagen efter ankomsten til Danmark fik Kirsten en følelse af at noget ubehageligt var under opsejling. Midt om natten blev hendes tvillingesøster nemlig ringet op af Bill, som truede med kriminel retsforfølgelse af Kirsten fordi hun havde forladt Mississippi med John. Dagen efter kontaktede Kirsten Bill, som sagde til hende at hun var i store vanskeligheder fordi hun havde *kidnappet* John.

Kirsten protesterede og gjorde det klart at hun blot var taget på en lovlig ferie i overensstemmelse med deres forlig. Samtidig advarede hun Bill imod at gøre alvor af truslen om at retsforfølge hende i USA for kidnapning. Gjorde han det, tvang han hende til at blive i Danmark, for hun turde ikke udsætte sig for at blive retsforfulgt som kriminel i USA. Til sidst bad hun Bill om at få fred under sin ferie i Danmark.

Det fik hun dog langt fra. I de følgende døgn kom der talrige telefonopkald fra Bill til Kirstens familie. Kirsten begyndte at blive bange. De mange trusler gav hende en fornemmelse af at hendes eksmand virkelig var i gang med at forberede en sag mod hende.

Hendes fornemmelse viste sig snart at være rigtig. Bill og hans advokat var i færd med at tage de indledende skridt til den Haagerkonventionssag der skulle få så fatale følger for Kirsten og John.

Sagen mod Kirsten indledes

Den 8. juni 1998, seks dage efter at Kirsten og John var ankommet til Danmark, skrev Bills advokat til den amerikanske centralmyndighed i Washington og anmodede om at få indledt en bortførelsessag under Haagerkonventionen. Han vedlagde i sit brev det officielle ansøgningsskema samt følgende tre dokumenter:

Kirstens stævning af 18. juni 1997 hvor hun søgte om separation. Her findes dommerens håndskrevne notits om at John ikke må bringes ud af Mississippi før spørgsmålet om forældremyndighed er afgjort.

Dommen af 1. juli 1997 hvori spørgsmålet om forældremyndighed afgøres.

Bills stævning af 18. november 1997 hvor han søger om at få nedlagt et forbud mod at Kirsten kan rejse med John uden hans skriftlige samtykke.

Som tidligere nævnt var stævningen og udkastet til kendelsen af 18. november 1997 aldrig blevet behandlet i retten, og kendelsen var ikke underskrevet af en dommer. På den plads hvor dommerens underskrift skulle have været, var der med håndskrift anført s/NN, dvs. dommerens navn, men ikke hans underskrift.

s/NN betyder underskrevet for NN (*signed for*). I et sådant tilfælde skal underskriverens eget navn følge for at dokumentet kan anses for underskrevet, men her var intet navn anført. Kendelsen var dermed næppe gyldig som retsdokument. Alligevel kom dette juridisk utroværdige dokument til at spille en fatal rolle for sagens forløb.

I juni 2001 forelagde jeg spørgsmålet om kendelsens gyldighed for den amerikanske centralmyndighed, som få dage senere svarede:

De har bestemt grund til at betvivle gyldigheden af kendelsen og anmode om en forklaring på underskriften. Retten i Danmark har imidlertid valgt at acceptere kendelsen som et gyldigt retsdokument. Derfor er det nu kun ved en ret i USA, at De kan få kendelsens gyldighed afprøvet.

De danske myndigheder har således begået en utilgivelig fejl ved kritikløst at lægge dokumentet til grund for det videre sagsforløb.

Yderligere to ejendommelige dokumenter kom til at spille en afgørende rolle i sagen selv om også disse må anses for værdiløse i juridisk forstand. Bills advokat havde til de danske myndigheder sendt to notarpåtegnede erklæringer, ifølge hvilke Kirsten ikke havde ansøgt om ferie hos sin arbejdsgiver i Hjerteforeningen.

Den første erklæring var underskrevet af Hjerteforeningens administrerende direktør, som Kirsten ikke havde spor at gøre med til daglig. Den anden var underskrevet af en postmedarbejder samme sted. Ingen af de to kunne vide noget om det de skrev under på. Erklæringerne var udaterede og ikke afgivet under strafansvar. Notaren var ⚡ Bills advokat. Kirsten vidste at Bills daværende kæreste i flere år havde arbejdet for Hjerteforeningen som instruktør. Var der her en sammenhæng?

Civilretsdirektoratet og fogedretten burde straks have indset at udaterede erklæringer afgivet uden strafansvar er ubrugelige i en retssal. Som minimum burde Civilretsdirektoratet have udbedt sig en forklaring fra centralmyndigheden i USA.

Et sidste ejendommeligt dokument blev bestemmende for fogedrettens afgørelse. Det var en kendelse udarbejdet af Bills advokat og underskrevet af en amerikansk dommer den 16. juni 1998. Indholdet af den var på afgørende punkter i strid med de faktiske forhold.

Bills advokat sendte straks den nye kendelse til de danske myndigheder. Den 23. juni 1998 modtog fogedretten kendelsen vedhæftet dommerens håndskrevne notits af 18. juni 1997 om forbudet mod at tage John med ud af Mississippi. Kendelsen kom til at spille en central rolle i fogedretssagen mod Kirsten, og jeg vil derfor gennemgå den grundigt her:

I første punkt oplyses at John har fast bopæl i Mississippi. Det er korrekt.

I andet punkt oplyses at Bill og Kirsten har fælles forældremyndighed over John. Det er korrekt.

I tredje punkt nævnes at der siden 18. juni 1997 eksisterede et forbud mod at tage John med ud af Mississippi. Det er ikke korrekt. Forbudet bortfaldt den 1. juli 1997 da parterne indgik forlig om forældremyndighed.

I fjerde punkt oplyses at Bill ikke har givet Kirsten samtykke til at tage John med ud af Mississippi. Det er korrekt, men ikke relevant. Bill lagde med udkastet til kendelsen af 18. november 1997 op til at Kirsten skulle have hans samtykke til at tage John med ud af Mississippi. Men kendelsen blev som nævnt aldrig underskrevet af en dommer.

Til sidst beordres Kirsten til øjeblikkelig at bringe John tilbage til Mississippi. Det havde dommeren ikke grundlag for at beordre.

Kendelsen af 16. juni 1998 indeholder så grove fejl at jeg ikke forstår hvordan en dommer har kunnet underskrive den. Den amerikanske centralmyndighed og Civilretsdirektoratet observerede dog ikke de nævnte fejl, men sendte blot kendelsen videre til fogedretten.

Hele sagen mod Kirsten byggede altså fra begyndelsen på urigtige oplysninger og utroværdige juridiske dokumenter. Civilretsdirektoratet i København og fogedretten, som fik sagen til sidst, burde have opdaget at de dokumenter som de modtog fra Bill og hans advokat var juridisk problematiske. Alligevel lod de disse dokumenter være bestemmende for deres handlinger og afgørelser.

At de byggede deres sag på ubrugelige dokumenter og fejlslutninger ses allerede i den første brevudveksling mellem de to instanser. I Civilretsdirektoratets følgebrev til fogedretten er der hele tre forkerte oplysninger:

Civilretsdirektoratet meddelte fogedretten at der var tale om en skilsmissesag i USA. Denne formulering giver indtryk af at sagen ikke er afsluttet. Men det var ikke rigtigt. Parterne havde indgået forlig, og alle spørgsmål i den forbindelse var afgjort og noteret i retsbogen i Mississippi.

Det ikke-underskrevne og altså ugyldige dokument, der forbyder Kirsten at tage John ud af landet, bliver lagt frem som et gyldigt dokument. Civilretsdirektoratet skriver således: ④Der foreligger

desuden en retsafgørelse af 18. november 1997, hvorefter John ikke uden skriftligt samtykke fra begge forældre må bringes uden for staten Mississippi.

Citatet viser klart at direktoratet ikke har bemærket noget mistænkeligt ved det nævnte dokument.

Civilretsdirektoratet skriver at Kirsten skulle have nægtet at oplyse sin adresse og sit telefonnummer i Danmark til Bill. Dette stemmer ikke overens med det forhold at hun var udsat for telefonchikane fra sin første feriedag i Danmark.

John kræves udleveret

Den 22. juni 1998 sendte Bills advokat en fax til den amerikanske centralmyndighed hvori han meddelte at Kirstens søster lørdag den 20. juni 1998 havde fortalt Bill at hun planlagde at tage Kirsten og John med til Frankrig i den kommende uge. I faxen opfordrede advokaten derfor fogedretten i Danmark til at tage John i forvaring med det samme for at forhindre rejsen.

At denne fax, som fogedretten modtog den 23. juni 1998, var den udløsende faktor for rettens beslutning om at forsøge at pågribe Kirsten og John den 24. juni 1998 uden varsel, ses af dommerfuldmægtigens rapport til Civilretsdirektoratet den 25. juni 1998:

Civilretsdirektoratet blev ringet op af dommerfuldmægtigen, som oplyste, at hun på baggrund af centralmyndighedens telefax af 23. juni 1998 om at John måske ville blive bragt til Frankrig, havde besluttet at opsøge Kirstens familie for eventuelt at lokalisere John.

Dommerfuldmægtigen oplyste endvidere, at Kirstens søster den 24. juni 1998 havde kontaktet fogedretten telefonisk, og at søsteren havde oplyst, at Kirsten alene var på ferie. Søsteren oplyste desuden, at det var hende, der havde inviteret Kirsten og sønnen med på ferie til Frankrig.

Dommerfuldmægtigen oplyste endelig, at hun var af den opfattelse, at Kirsten alene var på ferie i Danmark, hvorfor fogedretten ville afvente, hvad der skete i den efterfølgende uge, før man foretog sig yderligere i sagen.

Det er ikke rigtigt når Civilretsdirektoratet i ovenstående afskrift af telefonnotatet hævder at Kirstens søster den 24. juni 1998 havde meddelt dommerfuldmægtigen at hun havde inviteret Kirsten og sønnen John til Frankrig.

Dommerfuldmægtigen har den 25. juni 1998 udfærdiget en retsbogsudskrift om sin telefonsamtale med Kirstens søster og her står der intet om en invitation til Frankrig. Kirstens søster har også meddelt mig at hun ikke har udtalt sig herom. Det havde aldrig været på tale at Kirsten skulle på ferie i Frankrig. Men i øvrigt havde hun efter min mening været i sin gode ret til det, hvis hun havde ønsket det.

Ikke desto mindre kørte fogedrettens dommerfuldmægtig altså ud for at lede efter Kirsten og John den 24. juni 1998 sammen med Kirstens advokat (der var beskikket af retten uden Kirstens viden), Bills danske advokat, en praktikant, en repræsentant for de sociale myndigheder og flere politifolk. Helt tilfældigt var Kirsten og John ikke sammen med familien den pågældende dag, ellers var sønnen givetvis blevet fjernet fra hende med magt. Fuldmægtigen og hendes følge måtte altså nøjes med at tale med Kirstens familie.

I sager af denne art er den normale fremgangsmåde at der indkaldes til et møde i fogedretten hvor den som aktionen er rettet imod, sammen med sin advokat får mulighed for at redegøre for sagen. Men denne aktion var så tophemmelig at Kirstens beskikkede advokat havde fået forbud mod at tale med sin klient om den på forhånd.

Dommerfuldmægtigen udviste en usædvanlig adfærd over for Kirstens familiemedlemmer den 24. juni. Kirstens advokat måtte gøre hende opmærksom på at familien ikke havde pligt til at udtale sig, for det havde hun tilsyneladende glemt. Hun anvendte så en undtagelsesbestemmelse i retsplejeloven og fik på den måde Kirstens mor til at udtale sig. Stærkt chokeret fortalte denne at hendes datter bare var på ferie i Danmark, og at hun havde returbillet til USA. De øvrige familiemedlemmer gav samme forklaring, og ingen af dem kom med modstridende oplysninger.

Retssagen mod Kirsten

Da Kirsten fortalte mig om alle disse begivenheder ved vores første møde i marts 1999, var hun stadig dybt chokeret over at den slags kunne ske i et land som Danmark. Hun var intetanende taget på en uskyldig ferierejse med sin søn til sit hjemland, og pludselig fandt hun sig selv i centrum for en dramatisk retssag, som slet ikke burde have fundet sted. På dette tidspunkt håbede Kirsten stadig at der var tale om en uheldig misforståelse, som snart ville blive opklaret.

Kirsten fortsatte med at fortælle hvad der var hændt hende efter de uvarslede fogedforretninger. Hun var blevet informeret om at fogedretsmødet var fastsat til den 7. juli 1998. Hun tog straks kontakt til en advokat for at bede om hjælp. Advokaten ville gerne hjælpe, og det første hun gjorde, var at anmode om aktindsigt samt frit lejde så Kirsten kunne møde op til retsmødet uden at blive anholdt.

Men fogedretten afviste allerede dagen efter at give Kirsten frit lejde. Med hensyn til aktindsigten modtog Kirstens daværende advokat først de relevante sagsakter den 29. juni 1998, hvilket er ret sent når man tænker på at fogedretsmødet var sat til den 7. juli. Advokaten havde således kun få dage til at forberede sig på retssagen.

Denne forhastede forberedelse af sagen betød ligeledes at dommerfuldmægtigen i fogedretten havde alt for lidt tid til at sætte sig ind i sagen. Kirstens advokat nåede først at afsende sit processkrift, altså sin udlægning af sagen, til fogedretten den 3. juli 1998. På grund af weekenden har fogedretten først modtaget det den 6. juli 1998, dagen før retsmødet.

Den hastige sagsbehandling prægede også selve fogedretsmødet. Det varede fra 12.30 til 14.40. Bill og hans beskikkede danske advokat var til stede, men kun Kirstens beskikkede advokat repræsenterede Kirsten. Selv vovede hun ikke at møde op da retten som nævnt havde afvist hendes ønske om frit lejde. Hun havde dog meddelt sin advokat at hun når som helst kunne tilkaldes via mobiltelefon.

Der blev begået mange skæbnsvangre fejl fra fogedrettens side i løbet af retsmødet. Da Kirstens advokat gjorde gældende, at kendelsen af 18. november 1997 var et falsum hvorfor hun anmodede fogedretten om at fremskaffe et gyldigt dokument, blev hun afvist. Alt hvad hun fremførte til Kirstens forsvar, blev afvist som udokumenteret fordi hendes klient ikke selv var til stede.

Også Bills danske advokat gjorde i proceduren gældende at Kirstens manglende fremmøde måtte komme hende til skade. Herved sigtede han bl.a. til det forhold at Kirstens detaljerede redegørelse, der indgik som et bilag til hendes advokats processkrift, ikke var afgivet under strafansvar. Det var notareklæringerne fra Kirstens arbejdsplads heller ikke, men det blev ikke nævnt.

Kirstens advokat sagde at Kirsten gerne ville komme og fortælle om hændelsesforløbet hvis retten udstedte en garanti for at hun ikke blev anholdt. Men også dette blev afvist af dommerfuldmægtigen. Af politiets dagsjournal fremgår det at politiet var tilkaldt og opholdt sig i bygningen under retsmødet, parat til at anholde Kirsten i det øjeblik hun viste sig. Det vidste Kirsten og hendes advokat ikke noget om, men heldigvis havde de jo en mistanke om at det ville være farligt for Kirsten at møde frem.

Et andet kritisabelt forhold var manglen på en autoriseret tolk ved retsmødet der angik juridiske dokumenter affattet på et svært tilgængeligt, amerikansk retssprog. Dommerfuldmægtigen optrådte som uautoriseret tolk idet hun åbenbart ikke havde tid til at vente på at en autoriseret tolk kunne komme til stede. Det var i øvrigt dommerfuldmægtigens første sag under Haagerkonventionen.

Retskendelsen

Efter selve retsmødet, der kun varede godt to timer, var retten hævet i 35 minutter. I løbet af de 35 minutter nåede dommerfuldmægtigen at gennemgå Bills partsforklaring og parternes procedure, og at skrive kendelsen. Dette er vel kun muligt hvis kendelsen i store træk er udarbejdet på forhånd.

I fuld længde, incl. partsafhøring og procedure, er fogedrettens kendelse på syv sider. Den er baseret på følgende fire retslige dokumenter fra USA:

Kirstens stævning af 18. juni 1997 med dommerens håndskrevne notits om at barnet ikke må tages med ud af Mississippi før spørgsmålet om forældremyndighed er afgjort.

Dommen af 1. juli 1997 hvori spørgsmålet om forældremyndighed nu er afgjort.

Den ejendommelige kendelse af 18. november 1997, der i virkeligheden kun er Bills udkast til en kendelse, og som aldrig er blevet behandlet ved en domstol, hvilket ses ved dens mangel på gyldig underskrift.

Dommerkendelsen af 16. juni 1998, der bygger på decideret urigtige oplysninger, vedlagt dommerens håndskrevne notits af 18. juni 1997 om udrejseforbudet.

På grundlag af disse besynderlige dokumenter afsagde retten følgende kendelse: *Kirsten vil være at anholde med henblik på udlevering af barnet John.*

Således blev Bills urigtige forklaring samt nogle åbenlyst tvivlsomme dokumenter fra USA lagt til grund for kendelsen. Det er meget vanskeligt at forstå hvordan fogedretten kunne lægge Bills mange udokumenterede påstande til grund for sin afgørelse. Formelt udtalte Bill sig under strafansvar, men reelt havde fogedretten ikke mulighed for at gøre et strafansvar gældende over for en person i USA. Det gav Bill frit spillerum. I retsreferatet refereres han for følgende groteske synspunkt:

Han ønsker psykologisk undersøgelse af rekvisitus [Kirsten], idet han finder, at hendes medbringelse af John til Danmark er irrationel, og at han derfor er blevet i tvivl om, hvorvidt hun kan fungere normalt som forælder.

I kendelsen kom dommerfuldmægtigen desuden med endnu et uberettiget angreb på Kirsten: 'Rekvisitus burde have søgt forholdene afklaret forinden afrejsen fra USA.'

At Kirsten rent faktisk havde været særdeles grundig i sin undersøgelse af sin situation, fejede retten af bordet.

Under retsmødet påberåbte Kirstens daværende advokat lovbestemmelsen om at 'tilbagegivelse af barnet kan nægtes, hvis der er en alvorlig risiko for, at tilbagegivelsen vil være til skade for barnets sjælelige eller legemlige sundhed eller på anden måde sætte det i en situation, som det ikke bør tåle.' Hun ønskede sagen udsat indtil der var foretaget en undersøgelse af John, som var nært knyttet til sin mor.

Men uden selv at have set eller talt med den otteårlige dreng eller sørge for at han blev undersøgt af en uvildig instans, hvilket var hendes pligt, skrev dommerfuldmægtigen blot i kendelsen at det ikke var godtgjort at en tilbagegivelse ville være til skade for Johns sjælelige eller legemlige sundhed.

Landsret og Højesteret

Efter den næsten kafka'ske retssag forsøgte Kirsten og hendes advokat at gøre flere ting for at få rettet op på den uheldige sag. Advokaten kærede straks fogedrettens kendelse til Vestre Landsret og anmodede om mundtlig behandling af sagen.

Ved en mundtlig sagsbehandling møder parterne og deres advokater i retten. Her gennemgår advokaterne sagens bilag, afhører parterne og afslutter med en procedure. Samtidig har dommerne hele tiden mulighed for at stille spørgsmål. Denne fremgangsmåde ville have givet Kirsten mulighed for at forklare sig personligt og udtale sig under strafansvar.

Ved en behandling på skriftligt grundlag er dommerne alene om at gennemgå sagens akter. En sådan sagsbehandling kan aldrig blive så fyldestgørende som den mundtlige, og den var særlig uforvarselig i dette tilfælde hvor det skriftlige materiale ikke var tilstrækkeligt til at belyse sagen.

Men landsretten afslog anmodningen om mundtlig sagsbehandling og afgjorde sagen allerede den 15. juli 1998. Afgørelsen gik ud på at udleveringen med fogedrettens begrundelse skulle stå ved magt, men anholdelsesbeslutningen blev ophævet.

Igen har man indtryk af at sagen var blevet afgjort på forhånd. Landsretten har kun haft meget kort tid til at studere de vanskelige amerikanske dokumenter, og fogedretten har næppe fremsendt alle sagsakter til landsretten. Jeg tænker specielt på fogedrettens hemmelige korrespondance med Bill og hans amerikanske advokat, som senere omtales.

Desuden har jeg ved aktindsigt fået kopi af fogedrettens fremsendelsesbreve til landsretten. Selve kendelsen blev afsagt ca. kl. 15.15 den 7. juli 1998. Allerede samme dag er den pr. fax sendt til landsretten med påskriften HASTER. Fogedretten sendte dagen efter sagen med bilag til landsretten. Det var der ikke noget unormalt i, men det var unormalt at fogedretten tilføjede følgende afsnit i fremsendelsesbrevet:

Endvidere skal fogedretten loyalt viderebringe advokat XX's protest mod, at sagen trækker ud som følge af modpartens ønske om at fremkomme med yderligere processkrifter. Advokat XX henviste til, at domsforhandlingen i fogedretten har været berammet i mere end én uge, hvorfor advokat YY har haft rigelig tid til at forberede sagen. [XX var advokat for Bill og YY for Kirsten]

Det var højst ejendommeligt at fogedretten 'loyalt' optrådte som talerør for Bills advokat og lagde pres på landsretten for at få en hurtig afgørelse. Civilretsdirektoratet var også i tæt kontakt med landsretten.

Kirstens daværende advokat forsøgte også at få tilladelse til at indbringe sagen for Højesteret, men til trods for at alle normale retsprincipper var tilsidesat, fandt Procesbevillingsnævnet, der netop tager stilling til om en sag kan indbringes for Højesteret, ikke at sagen var af principiel betydning.

Konsekvenserne af den ulykkelige sag

Kirsten var taget på en uskyldig ferierejse til Danmark med sin søn, og godt en måned efter havde hun været i fare for at blive anholdt, og var desuden blevet beordret til at udlevere sønnen til USA uden at kunne være sikker på om hun nogensinde ville se ham igen.

Efter landsrettens afgørelse den 15. juli 1998 havde Kirsten to muligheder. Hun kunne aflevere sin søn eller at gå under jorden. Hun valgte det sidste i håb om at få sagen genoptaget. Det var ikke ligefrem en optimal løsning, men Kirsten vidste ikke hvad hun ellers skulle stille op.

De danske afgørelser udløste en lavine af retssager i USA. Midt i sit danske mareridt blev Kirsten således udsat for endnu flere uretfærdige rettergange. Allerede i juni 1998 havde Bill anlagt sag i USA for at få forældremyndigheden over John overført til sig selv alene. I slutningen af august 1998 fik Kirsten af sin amerikanske advokat at vide at der ville blive afholdt et retsmøde i USA den 10. september 1998, bl.a. om forældremyndigheden.

Advokaten fortalte også at FBI efter anmeldelse fra Bill havde rejst sag imod Kirsten for kidnapning, hvilket i praksis betød at hun var afskåret fra at tage tilbage til USA. Advokaten måtte derfor møde alene i retten i Mississippi, men fik ikke mulighed for at udtale sig. Dommeren meddelte at når Kirsten ikke selv var mødt, havde han ingen interesse i at høre hvad advokaten måtte have at fremføre. Det var den samme dommer som havde underskrevet kendelsen af 16. juni 1998.

Resultatet af den amerikanske retssag blev at Bill fik tilkendt forældremyndigheden over John. Retten beslaglagde hele Kirstens formue, og hun blev idømt seks måneders fængsel fordi retten påstod at der var nogle retsopfordringer hun ikke havde besvaret. (Dette bestrider Kirsten).

Kirsten var herefter uden økonomiske midler både i Danmark og USA og kunne ikke appellere. En appel skal i USA ske ved advokat, og advokaten krævede \$ 6.000 for at føre ankesagen (da. kr. 48.000). Ved samme dom blev det også besluttet at Kirsten kun kunne få samvær med sin søn hvis hun deponerede \$ 50.000 (da. kr. 400.000) og gennemgik en mentalundersøgelse. Herudover ville hun straks blive arresteret hvis hun satte fødderne på amerikansk jord.

Den 20. februar 1999 skete den næste katastrofe i Kirstens liv. To ukendte mænd, som Bill havde lejet til formålet, pågreb i Danmark den niårige John på åben gade da han sammen med sin fætter var på vej til købmanden. Herefter blev han bragt til USA via Prag hvor hans far ventede. Eftersom Kirsten ikke længere havde forældremyndigheden og nu også var idømt en fængselsstraf i USA, var hendes muligheder for at se John herefter ringe \varnothing ja nærmest ikke-eksisterende.

Et halvt år efter afsagde den amerikanske domstol en ny dom i sagen mellem Bill og Kirsten. De seks måneders fængselsstraf blev nu begrundet med at Kirsten havde handlet ulovligt ved at tage sønnen med til Danmark. I samme dom fik Bill overdraget huset i USA og andre aktiver til dækning af sine omkostninger til privatdetektiver og advokater i USA.

Den amerikanske domstols gavmildhed over for Bill på Kirstens bekostning fortsatte. I maj 2000 tilkendte en ny dom ham en erstatning for psykisk stress og tabt arbejdsforste på ca. \$ 90.000 (da. kr. 720.000). Derved røg hele Kirstens pensionsopsparing.

Kirsten har mistet alt, undtagen livet, og sønnen John har mistet sin mor, som han havde et meget nært forhold til. Bill har gjort alt for at forhindre enhver kontakt mellem Kirsten og John. Det gælder samvær, breve, telefon og e-mails. Siden den 20. februar 1999, hvor John blev tvunget til USA, har Kirsten kun haft sporadisk kontakt med sin søn.

Kampen for retfærdighed fortsætter

Det var efter at John var blevet bortført til USA at Kirsten dukkede op på mit kontor for at få hjælp. Jeg var chokeret over sagens forløb. Kirsten sluttede sin fremstilling af sagen med ordene: *Det er som en film der kører. Det kan ikke være sandt. Det kan ikke ske i Danmark.*

Efter at jeg havde sat mig ind i sagen, kunne jeg kun give hende ret.

Efter at jeg havde overtaget sagen, forsøgte Kirsten og jeg først og fremmest at få den genoptaget ved fogedretten, for Kirsten havde i det forløbne halve år fremskaffet nye sagsakter. Jeg sendte en begæring om genoptagelse af sagen af sted i slutningen af april 1999. Vi havde på dette tidspunkt endnu tillid til at det danske retssystem ville indse egne fejl og lade sagen gå om. Men min begæring blev afvist en måned senere.

En appel til Vestre Landsret gav heller ikke noget resultat. Landsretten afviste sagen med den lakoniske bemærkning at der ikke var nye faktiske oplysninger. Også en mundtlig behandling af sagen blev afvist. Kirsten og jeg blev på dette tidspunkt klar over at det ville blive vanskeligt at få myndighederne til at erkende deres fejl.

Det videre arbejde med sagen har desuden været vanskeliggjort af at både Civilretsdirektoratet og domstolene har udvist og stadig udviser stor uvilje mod at udlevere kopier af sagens dokumenter.

Allerede i juni 1998 bad Kirstens daværende advokat om fuld aktindsigt i sagen. Anmodningen om aktindsigt gjaldt naturligvis også for den efterfølgende periode hvor sagen blev behandlet ved fogedretten. Det er vel en selvfølge i retssystemet. Men fogedretten overholdt ikke spillets regler og udleverede kun kopier af en del af materialet.

Det kunne Kirsten ved selvsyn konstatere da hun i marts 1999 efter aftale mødte op på dommerfuldmægtigens kontor for at få kopi af en række dokumenter. Dommerfuldmægtigen var på det tidspunkt i besiddelse af en meget fyldig sagsmappe, og det tog hende mere end en time at kopiere de manglende dokumenter. Kirsten blev i mellemtiden sendt ned på gaden.

De administrative myndigheder i Danmark har pligt til at udarbejde referat af telefonsamtaler. Det gælder også Civilretsdirektoratet. Kirsten og jeg har anmodet om kopi af telefonreferater, men har kun fået sammenskrivninger af de originale telefonreferater. Vi må ikke få kopi af originalerne. Hvad skjuler de mon?

Kirsten og jeg har også anmodet retten i Mississippi om aktindsigt. Vores anmodning bragte et meget interessant dokument for dagen, nemlig en arbejdsopgørelse fra Bills advokat til retten i Mississippi. Heri har advokaten fra den 1. juni til den 3. juli 1998 dag for dag noteret sine aktiviteter, møder, telefonsamtaler, brevveksling, udarbejdelse af dokumenter osv. Det gælder også kommunikationen med Civilretsdirektoratet og fogedretten.

Med dette dokument i hånden har vi kunnet anmode de danske myndigheder om kopi af de sagsakter som vi nu ved eksisterer. Myndighederne udleverede da også lidt mere sagsmateriale.

Men vi er endnu ikke ved vejs ende. Vi ved at fogedretten har modtaget to bestemte breve fra Bills advokat, men retten nægtede med varierende begrundelser at udlevere kopierne.

Til sidst mødte Kirsten selv op i fogedretten for at søge en afslutning på en meget langvarig korrespondance om disse kopier. Stor var hendes overraskelse da hun fik sagsmappen forevist. Den indeholdt nu kun de officielt fremlagte dokumenter og var med Kirstens ord strippet for øvrigt indhold. Det tidligere kartonomslag var erstattet af et tilfældigt plastikomslag med en ejendomsmæglers bomærke.

Jeg anmodede fogedretten om en forklaring, og fik det svar at man havde makuleret sagsakterne i overensstemmelse med Vejledning til bevaringsbestemmelser for arkivalier hos byretterne.

Efter frugtesløse diskussioner med fogedretten skrev jeg en udførlig redegørelse af hændelsesforløbet og gjorde opmærksom på at fogedretten havde handlet meget ukorrekt ved at makulere dokumenter som Kirsten udtrykkeligt havde bedt om kopi af. Jeg bad retspræsidenten undersøge om der alligevel i systemet skulle eksistere kopier af de efterlyste breve og eventuelle svarbreve. Som et alternativ anmodede jeg hende om at indhente de efterlyste kopier fra den amerikanske advokat.

Retspræsidentens svar var kort og klart. Hun afsagde en kendelse der gjorde gældende at fogedretten havde handlet i overensstemmelse med retsplejelovens bestemmelser. Hun så herved bort fra problemets kerne, som var at fogedretten ikke havde givet Kirsten en kopi af den hemmelige korrespondance med USA.

Jeg indbragte straks denne kendelse for landsretten og gjorde gældende at fogedretten havde handlet i strid med Menneskerettighedskonventionen om retfærdig rettergang. Dette princip, det såkaldte partslighedsprincip, går ud på at begge parter skal have samme adgang til dokumenter og oplysninger.

Landsretten ville dog ikke høre tale om nogen overtrædelse af Menneskerettighedskonventionen og gav fogedretten medhold. Landsretten godkendte hermed hemmelig rettergang. Heller ikke denne gang fandt Procesbevillingsnævnet afgørelsen principiel, og man nægtede Kirsten adgang til at indbringe sagen for Højesteret.

Justitsministerens blinde øje

Da Civilretsdirektoratet havde haft en så afgørende rolle i sagen, mente Kirsten at justitsministeren, efter at have fået sagen fremlagt, ville være interesseret i at bringe den tilbage på sporet. Hun havde haft et formelt møde med den daværende justitsminister, Frank Jensen, den 17. marts 1999, kort tid efter at John var blevet tvunget til USA.

Men Frank Jensen gjorde intet for at rette op på den rystende sagsbehandling. Han fralagde sig ethvert ansvar og henviste til at det var en domstolsafgørelse. Justitsministerens strategi har været åbenbar fra starten. Kirstens klager over de mange grove fejl skulle kvæles i velvilje.

Under et senere møde i Justitsministeriet blev embedsmændene ved med at tale om @denne ulykkelige sag, og herved antydede de jo at de heller ikke mente at Kirsten havde handlet i strid med loven. Alligevel gjorde de ikke noget for at rette op på ulykken. Mødet blev med tilladelse optaget på bånd, og følgende uddrag taler for sig selv:

Jytte Thorbek: Er der nogen her i dag der vil tage medansvar for at Civilretsdirektoratet presser en dommerfuldmægtig til at fremme en sag som denne selv siger ikke er rigtig?

Kirsten: Det må være Dorrit Sylvest der skal svare. Det er hendes direktorat.

Dorrit Sylvest: Hvis du dermed mener at vi skal betale din tabte uddannelse, og at jeg skal holde dig skadefri i øvrigt, så har vi ikke noget ansvar.

Kirsten: Det vil så sige at dit direktorat simpelthen kan ødelægge mit liv, og du skal ikke tage ansvaret for det. Er det det du fortæller mig?

Dorrit Sylvest: Det jeg siger til dig, er at Haagerkonventionssager som sagt er meget vanskelige sager, og at nogle mennesker vil få ødelagt deres liv på den ene eller anden måde.

Ministeren og embedsmændene ville kun tale om Kirstens mulighed for samvær med John, ikke om sagen i sin helhed.

Men også deres behandling af samværsagen var kritisabel. Det har desværre vist sig at USA ikke agter at overholde Haagerkonventionens bestemmelser om samværsret, og Civilretsdirektoratet agter ikke at foretage sig noget for at få reglerne overholdt. De amerikanske myndigheder har lukket samværsagen med henvisning til at samvær efter deres opfattelse ikke er omfattet af Haagerkonventionen, men udelukkende afgøres af amerikansk ret. Men det er ikke rigtigt. Haagerkonventionens artikel 21 handler om samvær.

Ved nævnte møde lovede Frank Jensen at tage et personligt møde med den amerikanske ambassadør om Kirstens muligheder for at se sin søn. Senere viste det sig at mødet ikke var blevet afholdt mellem ministeren og ambassadøren, men alene mellem nogle embedsmænd, der reelt set intet foretog sig. Jeg skrev til ambassadøren om sagen og fik det svar at USA kun hjælper amerikanske statsborgere.

Kirsten prøvede også at råbe myndighederne op på en utraditionel måde. Hun lavede en informationstavle med de mest afslørende af Civilretsdirektoratets og fogedrettens papirer og stillede sig op på torvet i den by hvor hun boede. Hun fortalte de forbigående hvad der var sket, og i løbet af en måned havde over 4000 personer skriftligt givet udtryk for deres protest over Justitsministeriets behandling af sagen. Kirsten afleverede underskrifterne til Frank Jensen ved et senere møde, men han værdigede dem ikke et blik.

Kirsten begyndte også at synge de børnesange som hun tidligere havde sunget sammen med sin søn, for Frank Jensen. Hver aften sang hun foran justitsministerens private bolig for at gøre ham opmærksom på det grove svigt som var sket i hans ministerium. Han kvitterede for sangene ved at beordre politiet til at fjerne Kirsten fra hans indkørsel. Herefter flyttede hun ud på det offentlige fortov foran huset.

Justitsmord?

Kirstens sag må være en af de mest tragiske i nyere dansk retshistorie. Alligevel er der efterfølgende intet blevet gjort for at rette op på de åbenlyse fejl der er begået mod hende i denne forfærdelige sag. Det kan der være mange grunde til. Jeg tror at myndighederne er klar over at sagsbehandlingen var uacceptabel, og nødtigt vil indrømme dette. Skuespillet på scenen var slemt nok, men de ved også at det der foregik bag scenen, var endnu værre.

Det lader nemlig til at de danske myndigheder og især Civilretsdirektoratet havde besluttet sig for at Kirsten var skyldig allerede inden retssagen mod hende begyndte. De har været uhørt aktive i sagen og har haft meget nær kontakt med Bills advokat undervejs. Deres behandling af sagen ligner stærkt et justitsmord.

Allerede Civilretsdirektoratets følgebrev til fogedretten af 17. juni 1998 vidner om dets meget stærke engagement i sagen:

Civilretsdirektoratet skal anmode om at blive holdt orienteret om sagen, herunder særligt om, hvorvidt barnet kan lokaliseres. På grund af sagens *særlige omstændigheder* skal vi desuden anmode fogedretten om telefonisk at kontakte Civilretsdirektoratet umiddelbart efter modtagelse af sagen, og inden der foretages yderligere i sagen. [Min kursivering, JT]

Til trods for adskillige opfordringer har Civilretsdirektoratet ikke meddelt mig hvad disse særlige omstændigheder gik ud på.

Efter de udkørende fogedforretninger den 24. juni 1998 blev de danske myndigheders indblanding i sagen mere og mere ureglementeret. Den 25. juni 1998 faxede Bills advokat direkte til fogedretten. I faxen, som blev indledt med ordene Dear Civil Court, oplyste han hvornår han kunne træffes den følgende weekend.

Den 26. juni 1998 kontaktede Civilretsdirektoratet igen fogedrettens dommerfuldmægtig da centralmyndigheden i USA ønskede at få oplyst navnet på Kirstens advokat. Jeg citerer fra Direktoratets referat af telefonsamtalen mellem de to instanser:

Dommerfuldmægtigen oplyser, at Kirstens advokat havde kontaktet fogedretten og havde anmodet om, at retten gav tilsagn om, at der ikke skete anholdelse af Kirsten. Fogedretten havde afvist dette.

Dommerfuldmægtigen oplyste desuden, at retten ville kontakte Kirstens advokat og oplyse, at der $\text{\textcircled{3}}$ hvis Kirsten ikke mødte i fogedretten $\text{\textcircled{3}}$ ville blive truffet afgørelse om udlevering af John på det foreliggende grundlag, hvorefter politiet måtte finde Kirsten og anholde hende.

Dommerfuldmægtigen havde således allerede den 26. juni truffet sin afgørelse. Endelig anføres i notatet fra den 26. juni 1998: $\text{\textcircled{4}}$ Fogedretten ønskede for en ordens skyld et telefonnummer, hvor Bill eventuelt kunne træffes i løbet af weekenden. Nu var fogeden stik imod alle regler ude på at kommunikere direkte med Bill.

Sagen lignede efterhånden en sammensværgelse hvor de sammensvorne var i tæt kontakt med hinanden og havde én fælles interesse, nemlig at jage Kirsten.

Af en anden skrivelse af 26. juni 1998 fremgår det fx at Civilretsdirektoratets medarbejder gerne ville stå til rådighed når som helst. Sagsbehandleren opgav både sit private nummer i direktoratet og i hjemmet således at hun kunne træffes i weekenden. Noget sådant er højst usædvanligt.

Den 29. juni 1998 modtog fogedretten en fax fra Bills advokat, som påpegede at sagen hastede eftersom der nu var gået næsten en måned siden bortførelsen.

Dommerfuldmægtigen reagerede prompte. Via fax sendte hun den 30. juni 1998 et brev på et noget ubehjælpeligt engelsk til Bills advokat. Jeg citerer her brevet med dommerfuldmægtigens originale skrivemåde:

Concerning the abduction of John []

As a response to your fax, received on Monday 29 of June, The Civil Court can inform you, there will be a meeting on Monday the 7. of July 1998. I may not be able to contact you at the given time. I will instead discuss the case with Mr. Bill []'s attorney in Denmark, appointed by me, Mr. XX.

At this point, I will only say, that I believe you should advise Mr. Bill [] to come to the meeting here on Monday the 7. of July 1998 time 12:30. I cannot know for sure, if Mrs. Kirsten [] will come but if she does, it may come to the point where John is to be taken away from her by use of force. The only one to do that is Mr. Bill [].

With kind regards []

Indholdet var følgende: Der afholdes retsmøde mandag den 7. juli 1998. Sagen vil blive drøftet med Bills danske advokat. Bill opfordres til at komme til stede fordi det kan tænkes at Kirsten vil møde sammen med sønnen John, som muligvis vil blive taget fra hende med magt. Igen var der tale om en forudindtaget holdning til sagens udfald.

Den 30. juni 1998 sendte Bills advokat endnu en fax. Han pressede igen på med retsmødet og oplyste at Kirsten havde truet med at skjule John hvis Bill anlagde sag mod hende. Han opfordrede fogedretten til at tage John i forvaring og påstod at Kirsten havde planlagt bortførelsen i lang tid.

Igen havde Bill fanget en bemærkning og fordrejet den til sit eget formål. Kirsten havde jo ikke truet med at skjule John hvis der kom et sagsanlæg. Hun havde blot sagt til Bill at hvis han rejste sag mod hende i USA for kidnapning, turde hun ikke vende tilbage til USA. Det var noget ganske andet.

Den 1. juli 1998 aflagde dommerfuldmægtigen igen rapport til Civilretsdirektoratet i en lang telefonsamtale. Samtalen drejede sig primært om at man håbede at pågribe John ved det kommende møde i fogedretten.

Jeg citerer her fra direktoratets telefonnotat:

Civilretsdirektoratet blev ringet op af dommerfuldmægtigen, der oplyste, at der var aftalt møde med Kirstens advokat til tirsdag den 7. juli 1998, og at det var advokaten, der har bestemt denne dato. Fogedretten havde bedt Kirstens advokat om at bekræfte, at John kom med til mødet, idet dommerfuldmægtigen i så fald ville sørge for, at der deltog personer fra socialforvaltningen og politi, hvis John kom.

Kirstens advokat havde ifølge dommerfuldmægtigen oplyst, at hun ikke vidste, hvor Kirsten og John var, men at Kirsten i hvert fald ville deltage i mødet den 7. juli 1998. Dommerfuldmægtigen oplyste, at man på mødet ville udspørge Kirsten om Johns opholdssted, og at Kirsten ville blive arresteret, hvis hun ikke ville give oplysninger herom. Hvis opholdsstedet blev oplyst, ville man hente John, og man ønskede derfor, at Bill om muligt skulle være til stede, hvilket fogedretten imidlertid ville diskutere med Bills amerikanske advokat.

Samme dag videresendte Civilretsdirektoratet disse oplysninger om hemmelig retspleje til den amerikanske centralmyndighed tilføjet følgende:

Retten har informeret os om, at politiet og personale fra de sociale myndigheder også vil være til stede, men dette holdes naturligvis hemmeligt for Kirsten og hendes advokat.

()

Fra det øjeblik, hvor vi fremsendte sagen til fogedretten, har vi været i tæt kontakt med retten via telefon og fax, og vi har kraftigt opfordret fogedretten til at finde John uden at afsløre, at der er indledt en sag under Haagerkonventionen. Vi har også understreget over for retten, at det er ekstremt vigtigt for os at undgå, at det igen kommer til at gå som i to lignende tilfælde med œ XX œ og XX børn.

Civilretsdirektoratet orienterede altså amerikanerne om at man havde en selvstændig interesse i at det ikke kom til at gå som i to tidligere tilfælde hvor to danske kvinder var rejst til Danmark med børn uden at have papirerne i orden. Direktoratet afslørede herved at det på forhånd havde dømt Kirsten for børnebortførelse.

Denne forudindtagethed er der mange beviser på.

En af de første dage i juli 1998 havde dommerfuldmægtigen en telefonsamtale med Kirstens tidligere advokat. Dommerfuldmægtigen skal i denne samtale have givet udtryk for at hun var klar til at afsige kendelse, dvs. til at træffe afgørelse i sagen. Det undrede Kirstens advokat, som endnu ikke havde sendt noget svarskrift til fogedretten. Dommerfuldmægtigen var altså i stand til at afsige en kendelse før hun kendte Kirstens syn på sagen.

Samtidig var der en livlig kommunikation mellem de danske myndigheder, Bill og hans advokat op til fogedretssagen den 7. juli 1998. Kommunikationen afslørede som sagt på mange måder at Kirsten allerede var blevet dømt inden hendes sag kom for retten. Det var som om alle arbejdede på højtryk for at få Kirsten dømt for ulovlig børnebortførelse, og John bragt tilbage til USA.

Man må undre sig over at danske myndigheder tilsyneladende intet gjorde for at kontrollere de modtagne oplysninger. Jeg fatter den dag i dag ikke hvordan det var muligt for Kirstens eksmand og hans advokat at sidde i USA og få danske myndigheder til spontant at efterkomme deres mindste vink. Jeg kan ikke finde nogen saglig motivering for denne servilitet.

Men at Bills advokat var tilfreds med de danske myndigheders opførsel, kan til gengæld ikke undre. Da den danske ambassadør i Washington den 8. februar 1999 modtog et brev fra Bills advokat, indeholdt brevet ikke kun en klage over at John endnu ikke var udleveret til USA. I slutningen af brevet tilføjede advokaten:

Mr. NN ønsker at understrege, at visse bestræbelser fra dansk side på at efterleve Haagerkonventionen har været positive. For eksempel har dommerfuldmægtig XX ved fogedretten i X-købing været fair og lydhør.

I overskriften stillede jeg det spørgsmål om der i denne sag foreligger et justitsmord. Det gør der efter min mening, og det spørgsmål der derpå rejser sig, er: Hvad er motivet?

Jeg har ikke kunnet finde det.

Sagen må genoptages

Kendelsen af 7. juli 1998 er en skamplet på dansk retspleje og på myndighedernes sagsbehandling. Retssagen var en skueproces af den slags vi ellers kun kender fra mindre demokratiske lande. Den var iscenesat og løbende instrueret af Civilretsdirektoratet under foregivende af at kendelsen var en uafhængig domstolsafgørelse.

Direktoratet har begået to fatale fejl:

Direktoratet har ikke overholdt pligten til at gennemse de tilsendte dokumenter fra USA. De tilsendte papirer kan på ingen måde begrunde en udleveringssag. Det burde man straks have set og påtalt over for den amerikanske centralmyndighed.

Direktoratet har overskredet sine beføjelser ved indtrængende og partisk at lægge pres på fogedretten. Hvis man havde levet op til sit ansvar og sine pligter som centralmyndighed i forbindelse med Haagerkonventionen, var denne sag blevet kvalt i fødslen.

Domstolenes adfærd er mindst lige så kritisabel. Enhver jurist burde hurtigt kunne se at det ene af de to amerikanske dokumenter manglede underskrift, og at det andet ikke stemte overens med de

tidligere dokumenter i sagen. Der var derfor ikke grundlag for at afsige en kendelse om børne-
bortførelse.

Kirsten og jeg har gjort alt for at gøre offentligheden opmærksom på at myndighederne, herunder domstolene, formentlig har begået et justitsmord på en sagesløs kvinde, der blot var på ferie i sit hjemland. Myndighederne har kun forsøgt at lukke sagen. Kirsten har flere gange givet udtryk for at hun ønsker en uvildig og uafhængig undersøgelse af sagen for at få fastslået om den er korrekt behandlet i henhold til lovgivning og domstolspraksis. Men ingen har reageret.

Jeg håber at min beretning her vil skabe så megen opmærksomhed at myndighederne bliver tvunget til at lade sagen kulegrave af uvildige personer. Målet er at sagen genoptages således at Kirstens situation bliver ændret til det den var før hendes afrejse fra USA i juni 1998.

Det var medlemmer af Folketingets retsudvalg som sendte Kirsten over til mit kontor. Nu bør de samme medlemmer snarest kalde justitsministeren i samråd med henblik på at få sagen taget op på ny.

4. Jeg satte mig efterfølgende ind i den amerikanske lovgivning om skilsmisseforældres ret til at rejse med deres børn. I juni 2001 kontaktede jeg centralmyndigheden i USA for at få den amerikanske lovgivning præciseret. I et brev af 26. juni 2001 har jeg fået følgende svar fra centralmyndighedens ansvarlige advokat for internationale anliggender:

Det er min opfattelse, at faderen kun skal give samtykke til moderens rejse, hvis den planlagte rejse vil gribe ind i hans ret til samvær. Det vil dog afhænge af indholdet i aftalen mellem faderen og moderen \oslash og/eller bestemmelserne i en retskendelse.

Aftalen mellem faderen og moderen fremgik af dommen af 1. juli 1997. Den gav Bill ret til fire ugers sommerferie med John. I USA har skolebørn sommerferie fra den 1. juni og ti uger frem. Det var altså kun denne periode som var af interesse i sagen. Det afgørende var om Bill havde John i samvær på tidspunktet for Kirstens udrejse fra USA \oslash eller ville have fået det i løbet af de efterfølgende tre uger hvis hun ikke var rejst til Danmark. Dette var ikke tilfældet her.

Ovennævnte er et uddrag af Jytte Thorbeks bog: "Strejftog på juraens slagmark", som udkom den 23. april 2002. Side 69-97 er her gengivet med forlaget Aschehous' venlige tilladelse.